

Pútnikov dostal do vytrženia

Pápež František sa zjavil vo vatikánskej uličke:

Najmenší štát sveta od minulého týždňa obliehajú davy pútnikov. Mnohí z nich totiž čakajú na zajtrajšiu inauguračnú omšu nového pápeža. Niekoľko desiatok z nich však večera ostalo v šoku. Svätý Otec sa zjavil v jednej z uličiek Vatikánu, keď išiel na rannú omšu.

Na Námestie svätého Petra sa večera napoludne nahnulo 150-tisíc veriacich, aby sa s pápežom Františkom pomodlili Anjel Pána. Ešte predtým však šokoval niekoľko desiatok veriacich a pútnikov. Ráno sa totiž vybral na omšu do Kostolíka sv. Anny. Ten sa nachádza na ulici, cez ktorú ide hranica medzi Vatikánom a Talianskom. V krátkej kázni, ktorú predniesol bez poznámok, hovoril najmä o Božej milosti. Poukázal na to, že ľudia sú k sebe často tvrdší ako Boh k hriešnikom. Po

omši František postál pred kostolom a rozprával sa s veriacimi, ktorí boli na nedeľnej bohoslužbe. „Si dobrý chlapec?“ pýtal sa chlapca, ktorého pohladkal po hlave. „Určite?“ zažartoval František, keď chlapec prikývol. Ďalšie stovky pútnikov sa nahnuli ku kostolu. Keď k nim Svätý Otec prišiel a podával im ruky, nálada pripomínala príchod hollywoodskej hviezdy. Na poludnie ho už na Námestí sv. Petra čakali davy veriacich. V krátkej kázni im hovoril o Božom milosrdenstve. „I keby naše hriechy boli červené ako šarlát, Božia láska ich urobí bielymi ako napadaný sneh,“ povedal. Dodal, že Boh sa nikdy neunaví odpúšťať nám, no „problémom občas je, že my sa unavíme a neprosíme o odpustenie“. Už zajtra sa svätopeterské námestie zaplní. Františka totiž čaká inauguračná omša, na ktorú prídu aj mnohí svetoví štátnici. (ms), Nový Čas 18/03/2013

V znamení krásy, pravdy a láskavosti

Pápež František sa v sobotu na stretnutí s novinármi vo Vatikáne vyjadril, že chce „chudobnú cirkev pre chudobných“. Uviedol, že si zvolil meno František po sv. Františkovi z Assisi, ktorý zastupoval „chudobu a mier“. Novinárom povedal, že cirkev má ako každá iná inštitúcia „cnosti a hriechy“ a vyzval ich, aby sa sústredili na „pravdu, láskavosť a krásu“. Uviedol, že k prijatiu mena František ho inšpiroval brazílsky kolega, ktorý ho vo chvíli, keď oznámili, že ho zvolili za pápeža, objal a pošepkal mu „nezabudni na chudobných“. Okamžite mu podľa vlastných slov zišiel na um sv. František z Assisi, taliansky zakladateľ františkánskeho rádu. Pápež včera dopoludnia nečakane slúžil omšu v malom Kostole sv. Anny, do ktorého chodia obyvatelia Vatikánu. V krátkej kázni, ktorú predniesol bez poznámok, hovoril najmä o Božej milosti. Poukázal na to, že ľudia sú často k sebe tvrdší ako Boh voči hriešnikom. Po omši František postál pred kostolom a rozprával sa s veriacimi, ktorí boli na nedeľnej bohoslužbe. „Si dobrý chlapec?“ pýtal sa malého chlapca, ktorého pohladkal po

hlave. „Určite?“ vtipkoval pápež, keď chlapec prikývol. Jeden mladý muž potľapkal Františka po pleci v súlade s neformálnosťou, ktorá je evidentná od prvých chvíľ od jeho zvolenia za pápeža. Napoludnie z okna Apoštolského paláca sa prvýkrát pomodlil s veriacimi Anjel Pána a požehnal vyše stotisícovému davu na Námestí sv. Petra. V rozpore s tradíciou povedal z hlavy tiež niekoľko myšlienok o Božej sile odpúšťať - namiesto toho, aby ich čítal z napísaného príhovoru. Ľudia na námestí burácali nadšením. Svätý Otec sa zajtra pred svojou inauguračnou omšou stretne s argentínskou prezidentkou Cristinou Kirchnerovou. Svojho predchodcu Benedikta XVI. navštívi v Castel Gandolfe najbližšiu sobotu. Šport 18/03/2013

Veľké zmeny v cirkvi

nebudú, odkazujú duchovní

Prvá nedeľa po zvolení argentínskeho kardinála Jorgeho Bergoglia za nového pápeža neobišla v slovenských katolíckych kostoloch bez povšimnutia. Kňazi d'akovali Bohu, že zasiahol pri jeho voľbe. Dúfajú, že pápež pôjde v šľapajach Františka z Assisi, po ktorom si zvolil svoje nové meno. Kňazi však zároveň vyzvali veriacich, aby nedúfali, že v katolíckej cirkvi dôjde k veľkým zmenám. Veriaci napriek obdivu k novému pápežovi neveria, že zvráti prípad odvolaného arcibiskupa Róberta Bezáka.

„Nie je veľmi dobré, ak veriaci budú očakávať, že sa teraz všetko okamžite zmení. Mám obavu, aby potom neboli sklamaní. Všetci spoločne čakáme zmenu, no tá bude musieť prísť najskôr od nás. My sa musíme zmeniť a následne bude zmena aj v cirkvi, ktorá bude mať pokorných a Bohu otvorených ľudí,“ povedal počas včerajšej omše Róbert Ľapúšik, kaplán farnosti v Novom Meste nad Váhom. Veriaci sú však presvedčení, že nový pápež prinesie do cirkvi svetlo a nádej. Aj napriek tomu, že František vyvolal svojím správaním u nich veľký obdiv, neveria, že vráti do funkcie ich obľúbeného arcibiskupa Róberta Bezáka. Podľa nich už totiž nemôže zmeniť pôvodné rozhodnutie predchádzajúceho pápeža Benedikta XVI. Ten vlani odvolal mimoriadne populárneho Bezáka z absurdných dôvodov a zrejme po zákulisnej hre jeho slovenských biskupských kolegov. Najnovšie Bezák dostal z Vatikánu zákaz vyjadrovania sa na verejnosti. šiš, Nový Čas 18/03/2013

Obmedzenie kňazov prinesie neistotu

Poslanec Jozef Mikloško (KDH) sa obáva, že rozhodnutie KBS, aby kňazi, ktorí majú vystupovať v médiách, museli mať na to povolenie, prispieje k rastu neistoty, strachu a väčšej pasivity proti nevyberaným útokom na cirkev. Podľa neho si cirkevná hierarchia z vlastnej iniciatívy obmedzila v médiách priestor, ktorý budú musieť zaplniť laici s katolíckym názorom. (sita), Pravda 19/03/2013

Na zázraky zabudnite, pápež nie je Kristus

Rozhovor - Jezuita Edimilson Lima, ktorý je už 11 rokov Františkovým priamym podriadeným, pre HN:

„František je iný, než doterajší pápež. Je to spontánny človek, ktorý rád počúva ľudí,“ tvrdí Františkov dlhoročný podriadený, jezuitský kňaz v Ríme Edimilson Lima.

Pavel Novotný pavel.novotny@ecopress.sk

Pápež František je priamym nadriadeným vašej jezuitskej farnosti v Ríme, ktorú často navštevuje. Ste spokojný s tým, že sa jezuita postavil na čelo katolíckej cirkvi?

Rozhodne áno. František je titulárnym kardinálom tohto kostola a navyše pochádza z Latinskej Ameriky, rovnako ako ja. On je z Argentíny a ja z Brazílie. Takže som veľmi šťastný z toho, že kardináli zvolili za pápeža juhoamerického jezuitu.

Pred konkláve sa spomínali úplne iní favoriti na zvolenie za pápeža. Prekvapilo vás jeho víťazstvo?

Neprekvapilo. Kardinál Jorge Bergoglio bol totiž hlavným favoritom už v predchádzajúcom konkláve v roku 2005, kde ho však porazil Joseph Ratzinger. No a veľkým favoritom bol aj teraz. Osobne som si bol istý, že 115 kardinálov v konkláve zvolí práve jeho. Takže som to očakával.

Jezuita sa stal pápežom vôbec prvýkrát v dejinách...

Pre nás to nie je niečo úplne nové. Jezuiti sú najväčším katolíckym rádom, v rámci cirkvi je naša kongregácia veľmi silná. V každom prípade je zvolenie jezuitu dôležité pre našu súčasnú misiu.

Cirkev zasiahlo v poslednom čase niekoľko vážnych škandálov vrátane obvinení z pedofílie či prania špinavých peňazí. Dokáže to František napraviť?

Bude musieť na tom pracovať. Pápež však nie je Ježiš Kristus, neurobí žiaden zázrak. Samozrejme, jeho želaním je, aby v cirkvi niečo zmenil. Pôjde to však pomaly, ľudia budú musieť byť trpezliví. Zmena nepríde rýchlo, zo dňa na deň. Treba si na ňu počkať. Pápež musí byť na tieto zmeny dostatočne silný.

Bude mať vôbec na takéto zásadné zmeny dost' síl?

Myslím si, že bude dostatočne silný. Nie je už síce mladý, má predsa len 76 rokov. Je však v dobrej fyzickej for-

me a má dost' energie na to, aby cirkev riadil.

Môžete prezradiť, aký človek je František v súkromí?

Má veľmi blízko k ľuďom. V Argentíne je napríklad známy tým, že chodieval peši po ulici alebo hromadnou dopravou za najchudobnejšími ľuďmi. Vedie mimoriadne jednoduchý spôsob života.

Na rozdiel od jeho predchodcu Benedikta XVI., ktorý predsa len za chudobnými nešiel...

František je iný, než doterajší pápež. Predpokladám, že v tomto skromnom spôsobe života bude pokračovať. Napríklad len deň po zvolení sa v rímskej Bazilike Santa Maria Maggiore stretol s veriacimi, s ktorými sa porozprával. Hovoril s nimi aj v hoteli. Je to spontánny človek, ktorý rád počúva ľudí.

Bude pre cirkev prínosom, že pochádza z Argentíny?

Tri štvrtiny obyvateľov Južnej Ameriky sú katolíci. Je to silná bašta katolíckej cirkvi. Očakávam, že práve človek z tohto regiónu prinesie cirkvi nové myšlienky, ktoré ju pomôžu obnoviť v Európe. Je tu už unavená a potrebuje signál pre svoj nový začiatok. A tým signálom môže byť práve zvolenie Františka.

Hovoríte, že cirkvi prinesie nové myšlienky. Je stúpenec reforiem?

Každý pápež musí byť istým spôsobom konzervatívny, aby uchoval vieru. Musí tiež riešiť problémy modernej doby a kultúry.

„Kardinál Bergoglio bol favoritom už v predchádzajúcom konkláve v roku 2005. Pavel Novotný, HN 18/03/2013

Pápež riešil aj Falklandy

Ako arcibiskup Buenos Aires Jorge Mario Bergoglio s ňou mal viaceré politické a ideové spory. Ako pápež František ju prijal medzi prvými svetovými lídrami. Argentínska prezidentka Cristina Kirchnerová strávila včera s pápežom na súkromom stretnutí asi 20 minút, potom sa spolu naobedovali. Okrem gratulácií spolu hovorili aj o politike. Kirchnerová pápeža vyzvala, aby zasiahol v spore o Falklandy, ktoré patria Veľkej Británii, ale nároky na ne si robí aj Argentína. „Požiadala som ho, aby zasiahol, nech sa vyhneme problémom, ktoré by mohli vzniknúť po militarizácii južného Atlantiku,“ cituje ju BBC. Ako František reagoval, neprezradila, no aj on sa viackrát vyjadril, že ostrovy patria Argentíne. Kirchnerová a jej zosnulý manžel a predchodca v prezidentskej funkcii Nestor Kirchner sa s Bergogliom dostávali do sporu pre svoju liberálnu politiku. Zaviedli napríklad do škôl sexuálnu výchovu, povolili manželstvá homosexuálov, čo vplyvný argentínsky kardinál opakovane kritizoval. Kirchner o ňom hovoril, že on je jeho skutočnou opozíciou. Po Bergogliovom stredajšom zvolení bola Kirchnerová medzi prvými svetovými lídrami, ktorí mu za blahoželali. Funkcie sa František oficiálne ujme dnes na inauguračnej omši. Očakáva sa, že by do Ríma malo prísť viac ako milión veriacich. Pápežovi prídu za blahoželať aj viacerí svetoví lídri, do Ríma už priletel aj zimbabwiansky diktátor Robert Mugabe. Ten má síce pre sankcie Európskej únie zákaz vstup do Talianska, no pre suverénny Vatikán to neplatí.

Matúš Krčmárik, SME 19/03/2013

Dym robil Slovák

Pavol Benedik páčil lístky v piecke

Rehoľník Pavol Benedik, pôvodom z Trebišova, bol jediným Slovákom na konkláve. Po hlasovaní páčil lístky v piecke, vyrábal dym a v Komnate slz obliekal nového Svätého Otca.

Laicky povedané, páter Benedik je pápežským kostolníkom. Je zodpovedný za prípravu všetkých vecí potrebných na slávenie pápežskej sv. omše. Patria medzi ne rúcha, alby, pálium, mitry, kalichy i všetko potrebné na dôstojný priebeh liturgie. Mnohé z týchto posvätných vecí majú stovky rokov, sú veľmi vzácne a používali ich aj predchádzajúci rímski biskupi. Bol

v blízkosti pápeža Benedikta XVI. takmer každý deň. Zúčastnil sa aj na konkláve. „Pre augustiniánov je to naozaj veľká vec, že môžeme vo Vatikáne ako rehoľa slúžiť pápežovi už od 14. storočia. Aj pre otca Pavla Benedika bola účasť na konkláve nezbudnutelná. Keďže po hlasovaní obliekal nového pápeža, vedel ako jeden z prvých, kto sa ním stal,“ vravel páter Juraj Pigula z košickej komunity Rehole sv. Augustína na Slovensku. Prácu svojho spolubrata pozorovali každý deň. „Žartovali sme, že to chcelo Slováka, aby bol ten dym taký kvalitný.“

(tim), Plus jeden deň 19/03/2013

Vatikán po škandáloch zvládol obliehanie médií

Hovorca Vatikánu aj nový pápež očarili médiá. Stavili na otvorenosť

Po Benediktovi XVI. podľa talianskych novín Corriere della Sera nastupuje výrazne šikovnejší komunikátor.

Z Ríma od nášho redaktora Mirka Tódu

„Pracovali ste ťažko, čo? Keď sa celý svet, nielen katolícky, pozeral smerom k Večnému mestu,“ zažartoval pápež František, keď sa v sobotu stretol so všetkými akreditovanými novinármi neďaleko Námestia svätého Petra. Na slávnom námestí, ktoré naprojektoval Bernini, pokrývalo konkláve asi šesťtisíc novinárov. Z toho asi tisíc kameramanov.

Boj o obrázky

Tí museli v dave bojovať o dobré obrázky, a najmä výhľad na komín, ktorým kardináli oznamovali, či už zvolili pápeža. Tí, čo si zaplatili tisíce eur za vysielanie priameho prenosu zo špeciálnych pódíí buď priamo pred námestím, alebo na začiatku ulice Via della Conciliazione, ktorá vedie k námestiu, kde napríklad aj býva slovenský kardinál Jozef Tomko, mali výhľad zaručený. Iní, ako napríklad reportér austrálskeho Siedmeho kanálu, sa museli zaplietť do davu a na stoličke sledovať komín nad Sixtínskou kaplnkou medzi zvedavcami. „Bolo by fajn, keby vyšiel čierny, ráno sú lepšie obrázky,“ rozprával a zrazu takmer spadol zo stoličky, keď sa na obrazovke objavil hustý biely dym, čo čakal len málokto. Pre tisíce novinárov sa v stredu večer 19.07 h začal boj s časom a zlým pripojením internetu, ktorý bol najväčšou slabinou vatikánskeho presscentra.

Talianska tlačová mašina

Najlepšie to zvládli talianski novinári. Logicky. Konkláve prebieha u ich doma v hlavnom meste a najviac kardinálov majú oni. Taliansky denník Corriere della Sera stihol za pár hodín cez noc pripraviť vydanie s takmer 20 stranami o novom pápežovi. „Naše noviny si deň po konkláve kúpili rádo o desaťtisíce ľudí viac ako zvyčajne,“ rozpráva komentátor Massimo Franco. Len v tíme reportérov, ktorí sledovali voľbu pápeža, mal Corriere della Sera dvadsať reportérov. Na internete mali v ten deň rekordných 3,2 milióna unikátnych návštevníkov a 35 miliónov klikov. Podľa komentátora Franca situáciu zvládol dobre aj Vatikán. „Lombardi veľmi dobre odkomunikoval

celé konkláve napriek atmosfére plnej škandálov,“ rozpráva Franco a zatiaľ vidí nádejne aj nástup pápeža Františka. „Rysuje sa výrazná zmena a Vatikán to veľmi potreboval. Čo sa týka komunikácie, tak Benedikt XVI. bol katastrofa,“ dodal.

Riziko koprofilie

Bývalý argentínsky kardinál Jorge Mario Bergoglio pritom nie je práve miláčikom médií. Pred konkláve ich v rozhovore pre talianske noviny La Stampa kritizoval za senzácivnosť a negatívnosť. „Novinári niekedy riskujú choroby z koprofilie (tí, čo žijú z výkalov, pozn. red.),“ povedal natvrdo. Už ako nový pápež si zvolil diplomatický prístup a novinárov oslovil ako „drahých priateľov“. „Pápež František hneď v prvých dňoch ukázal, že je rozprávač príbehov a preferuje spontánnu neformálnu komunikáciu pred napísanými prejavmi,“ povedal reportér BBC Mihael Hirst o svojich prvých dojmoch z nového lídra Vatikánu.

Fakty

Františkov program do Veľkej noci

Pondelok 18. 3.

- Bývalý arcibiskup Buenos Aires prijme prezidentku Argentíny Cristinu Kirchnerovú v priestoroch vatikánskeho Domu sv. Marty.

Utorok 19. 3.

- Na slávnosti sv. Jozefa sa bude od 9.30 konať inauguračná omša nového pápeža. Vstup na Námestie sv. Petra je možný od 6.30 hod.

Streda 20. 3.

- František prijme delegácie kresťanských cirkví.

Piatok 22. 3.

- Audiencia pre diplomatický zbor akreditovaný pri Svätej stolici.

Sobota 23. 3.

- Pápež František odletí do Castel Gandolfo, kde bude obedovať so svojim predchodcom, emeritným pápežom Benediktom XVI., ktorý sa vo februári vzdal pontifikátu.

Nedeľa 24. 3.

- Na Kvetnú nedeľu bude kázať na svätopeterskom námestí liturgiu, ktorou sa začína takzvaný svätý týždeň. O 12. h potom prehovorí pred modlitbou Anjel Pána.

76 z toľkých krajín prišlo do Vatikánu šesťtisíc novinárov. Rozprávali 26 jazykmi. **SME 18/03/2013**

František vtipkoval po omši s veriacimi

Pápež František má za sebou prvé tradičné nedeľňajšie obrady. Včera napoludnie sa z okna Apoštolského paláca prvýkrát pomodlil s veriacimi Anjel Pána a poželal vyše stotisícovému davu na vatikánskom Námestí svätého Petra. V rozpore s tradíciou povedal z hlavy niekoľko myšlienok o Božej sile odpúšťať namiesto toho, aby ich čítal z napísaného príhovoru. Ľudia na námestí burácali nadšením. Veriacim tiež neformálne po taliansky zaželal peknú nedeľu a nech sa dobre naobedujú. Jeho predchodcovia zvykli pozdraviť veriacich vo viacerých jazykoch. Pápež dopoludnia nečakane slúžil omšu v malom Kostole svätej Anny, do ktorého chodia obyvatelia Vatikánu. V krátkej kázni, ktorú predniesol, hovoril najmä o Božej milosti. Poukázal na to, že ľudia sú často k sebe tvrdší ako Boh voči hriešnikom. Po omši František postál pred kostolom a rozprával sa s veriacimi z bohoslužby. „Si dobrý chlapec?“ pýtal sa malého chlapca, ktorého pohladkal po hlave. „Určite?“ vtipkoval pápež, keď chlapec prikývol. Mnohých veriacich žiadal, aby sa za neho modlili. Jeden mladý muž dokonca potľapkal Františka po pleci. **(tasr), HN 18/03/2013**

„Nepriateľská“ návšteva

Argentínska prezidentka u pápeža

Pápež František (76) sa vo svojom prechodnom sídle Dome sv. Marty stretol s argentínskou prezidentkou Cristinou Fernandézovou de Kirchner (60). V minulosti mali spolu politické spory.

Nová hlava katolíckej cirkvi prijala prezidentku svojej vlasti na prvej audiencii. Stretli sa ráno a neskôr si dopriali spoločný obed. Počas gratulácií mu Fernandézová minulý týždeň priniesla početné dary. Možno aj urovnávala staré spory. V minulosti sa spolu s jej zosnulým manželom a bývalým prezidentom Nestorom Kirchnerom vzopreli učeniu cirkvi a verejnosť si získali moderným prístupom k sexualite. V nemocniciach voľne sprístupnili antikoncepciu, postavili sa za práva transsexuálov a na školách zaviedli sexuálnu výchovu.

(kass), Plus jeden deň 19/03/2013

Nehádzte kameňom, vyzval pápež František

Prvú verejnú pápežskú omšu František neodslúžil v svätopeterskej bazilike, ale v malom vatikánskom farskom kostole. Bývalý argentínsky kardinál Jorge Mario Bergoglio si svojou jednoduchosťou a dôrazom na pokoru okamžite získal na svoju stranu milióny veriacich. František sľúbil, že sa pokúsi zmeniť cirkev a vrátiť ju ku koreňom. „Niekedy sme aj my ako tí ľudia, ktorí na jednej strane chcú načúvať Ježišovi, no na druhej strane radi kameňujú alebo odsudzujú druhých,“ povedal nový pápež v kázni. „Ale Ježišov odkaz je milosrdenstvo. Hovorím to vo všetkej pokore, že toto je Pánov najsilnejší odkaz: milosrdenstvo. Pán sa nikdy neunaví v odpúšťaní. To len my sa niekedy unavíme v našom prosení o odpustenie,“ povedal František, ktorý svoj odkaz nečítal z poznámok, ale hovoril spamäti. Svoj imidž duchovného, ktorý je blízky ľuďom, potvrdil aj po omši, keď sa postavil pred dvere kostola, lúčil sa s odchádzajúcimi veriacimi a prosil ich o modlitby.

Test popularity

Zaplnené svätopeterské námestie naznačilo, že František v prvom teste popularity obstál na výbornú. Pápež, ktorý z balkóna Apoštolského paláca neskôr predriekal modlitbu Anjel Pána, znova potvrdil, že sa od svojich predchodcov líši. Jeho prvé verejné vystúpenia naznačili, že sa nebude prísne pridrievovať protokolu, ale že si vždy nájde chvíľu aj na vtipkovanie a neformálne príhovory. Na prvé verejné prejavy napäto čakali nielen veriaci. Práve tie mali totiž naznačiť, aké plány má pre cirkev jej hlava na tomto svete. František už v sobotu na stretnutí s niekoľkými tisíckami novinárov predstavil svoju víziu. Prvý raz verejne vysvetlil aj to, ako si vybral svoje pápežské meno. Hoci sa predpokladá, že väčšina kardinálov už počas konkláve premýšľala nad eventualitou zvolenia a pripravuje si aj vhodné meno, František tvrdí, že jeho voľba bola otázkou náhlejšej inšpirácie. Čiastočne za ňu vraj môže brazílsky kardinál Claudio Hummes. Ten vtedy ešte kardinála Bergogliu povzbudzoval, keď „sa situácia stávala nebezpečnou,“ zažartoval František, keď opisoval dianie počas konkláve. Keď už bolo jasné, že Bergoglio získal potrebné dve tretiny hlasov (a podľa niektorých zdrojov za neho hlasovalo vyše 90 zo 115 voliteľov), Hummes sa k nemu naklonil,

objal ho a povedal mu „nezabúdaj na chudobných“.

Chudobná cirkev pre chudobných

„To slovo, chudobní, sa mi dostalo sem,“ povedal František a ukázal si pritom na hlavu. „Spomenul som si na vojny a František z Assisi je mužom mieru. Tak sa mi toto meno dostalo do srdca. František z Assisi je pre mňa človekom chudoby, človekom mieru, človekom, ktorý miluje a ochraňuje druhých,“ vyhlásil nový pápež, ktorý je ako jediný zbavený mlčanlivosti o dianí v Sixtínskej kaplnke počas konkláve. František prezradil, že kardináli mu navrhovali meno Hadrián VII. podľa veľkého pápeža reformistu zo 16. storočia, alebo Klement XV. ako vtipnú pomstu predchádzajúcemu Klementovi, ktorý potlačil jezuitský rád. Výberom Františka však pápež naznačil aj smerovanie cirkvi. František z Assisi je svätec, ktorý sa vzdal pozemských statkov a svoj život zasvätil Bohu a pomoci iným ľuďom. „Oh, ako by som si aj ja želal chudobnú cirkev, pre chudobných,“ povedal pápež František, ktorý sa dosiaľ vyhýbal vymoženostiam svojho úradu a snaží sa správať ako jednoduchý kňaz. Svätý Otec naznačil, že aj cirkev budú čakať „úsporné opatrenia“ a obrátenie pozornosti na skutočné problémy ľudí, ako je chudoba či utrpenie. To, akým smerom sa Vatikán pobe-rie, však nezávisí len od pápežových slov. Hoci sa očakávalo, že nová hlava rýchlo vymení vysokých úradníkov cirkvi, František naznačil, že sa nebude nikam ponáhľať. „Svätý Otec si chce dať pred novými vymenovaniami určitý čas na rozmyslenie, modlitbu a dialóg,“ oznámil Vatikán. Všetci vysokí úradníci rímskej kúrie, čo je vlastne administratívny aparát Svätej stolice, tak zatiaľ zostávajú na svojom mieste. Odborníci však predpokladajú, že František sa bude časom snažiť Vatikán pretvoriť.

František z Assisi je pre mňa človekom chudoby, človekom mieru, človekom, ktorý miluje a ochraňuje druhých. pápež František

svk, reuters, Pravda 18/03/2013

Kľúčoví hráči

v katolíckom štáte

Aj Vatikán má svoju vládu. Niektorí sú v aktívnej službe, iní riadia štát z diaľky. Otázne je, ako sa s nimi pápež František vyrovná.

1. Tarcisio Bertone

Kardinál kamerlengo, štátny sekretár za Benedikta XVI. a dočasne zatiaľ potvrdený aj za pápeža Františka. Je asi najvplyvnejší človek vo vatikánskej kúrii, čosi ako premiér. Za Benedikta prakticky riadil chod cirkvi. Slúžil pod Ratzingerom aj v čase, keď emeritný pápež bol ešte prefektom Kongregácie pre náuku viery. Občas sa považuje za toho „zlého“ z Vatikánu.

2. Angelo Sodano

Dekan kolégia kardinálov a bývalý štátny sekretár za Jána Pavla II. a krátko aj za Benedikta XVI. Údajne sa s Bertonom navzájom nemôžu vy- stáť. Stále patrí do najužšieho kruhu kúrie. Mal podľa viacerých zdrojov brániť riadnemu vyšetrovaniu sexuálnych škandálov cirkvi. Slovensko mu zapožičalo v roku 1997 Rad bieleho dvojkríža 1. triedy.

3. Giovanni Battista Re

Predseda konkláve, na konci ktorého bolo zvolenie pápeža Františka. Svoju cirkevnú kariéru spojil najmä s rímskou kúriou, vo Vatikáne má veľký vplyv a slúžil aj ako prefekt Kongregácie pre biskupov a práve on ma na svedomí škandál so zrušením exkomunikácie pre popierača holokaustu, biskupa Richarda Williamsona.

4. Marc Ouellet

Bol jedným z favoritov na pápeža, v súčasnosti slúži ako prefekt Kongregácie pre biskupov. Práve on je nadriadeným Róberta Bezáka a práve on mu tlmočil príkaz, aby sa už nevyjadroval pre médiá. Má dôležitý vplyv aj pri určovaní podoby katolíckej cirkvi v Latinskej Amerike či na východné cirkvi.

5. Ernst von Freyberg

Nemecký manažér a bankár, ktorý od februára riadi Inštitút pre skutky zbožnosti, teda Vatikánsku banku. Má ju viesť k väčšej transparentnosti.

(tp), SME 18/03/2013

Kardinál sa ospravedlnil

Juhoafrický kardinál Wilfrid Fox Napier sa v pondelok ospravedlnil za výrok, podľa ktorého pedofília nieje zločin, ale duševná choroba. Združenie obetí sexuálneho zneužívania kňazmi označilo vyhlásenie durbankského arcibiskupa za necitlivé.

(čtk), Pravda 19.3.2013

Pápež chudobných prichádza bez lesku

Pápežom je už šiesty deň, ale až dnes František prevezme formálne znaky svojho úradu. Do Ríma smeruje milión pútnikov, aby si pozreli, ako Svätý otec prijme rybársky prsteň, pálium a sľuby poslušnosti od prítomných kardinálov. Argentínčan na svätopeterskom stolci už v predchádzajúcich dňoch naznačil, že cirkev by mala ubrať zo svetskej pozlátky a pridať pri žití Kristovho učenia. Inauguračná omša tak bude bez zlata a hodvábu. „Za týchto zopár dní, každý jeho symbol, každé jeho gesto hovorilo: tu som, služobník medzi vami,“ zhodnotil pápežovu komunikačnú stratégiu Greg Burke, ktorý v tejto oblasti radí Vatikánu. „Ľuďom to neuveriteľne imponuje,“ citoval ho americký magazín Time.

Monarcha bez koruny

František sa stal novým pápežom minulú stredu, v okamihu zvolenia počas konkláve a prijatím tohto bremena na svoje plecia. Dnešná inauguračná omša je už len formálnym zavŕšením zmeny na svätopeterskom stolci. Nová hlava katolíckej cirkvi dostane od francúzskeho kardinála Jeana-Louisa Taurana, ktorý minulú stredu zvolenie nového pápeža oznámil, pápežské pálium. Je to štóla, ktorú duchovní nosia okolo krku a ktorá má zdôrazniť jeho duchovnú zodpovednosť za zverenú náboženskú obec. František prevezme z rúk Angela Sodana, dekana Kolégia kardinálov, aj svoj vlastný rybársky prsteň. Ten získal svoje meno podľa apoštola Petra, ktorému Ježiš zveril cirkev. Peter bol pôvodným povoláním rybár a mal sa stať „rybárom ľudí“. Nový pápež sa snaží vystupovať skromne a doteraz odmietal rôzne pápežské vymoženosti. Namiesto obrneného papamobilu chodí pešo alebo bežným autom a vyzýva na budovanie „chudobnej cirkvi pre chudobných“. „Bude menej ako Ratzinger a viac ako dalajláma,“ porovnal Františka s jeho predchodcom a skromným tibetským duchovným vodcom pre Time odborník na Vatikán Dennis Redmont. V podobnom duchu sa má niesť aj inauguračná omša. Svätá stolica už oznámila, že Františkov rybársky prsteň nebude zo zlata. Namiesto toho pápež poruší tradíciu a dostane strieborný prsteň, ktorý bude len pozlátený. František, ktorého pápežský znak bude podobne ako doterajší biskupský niesť symbol jezuitského rádu, sa odmieta vzdať aj svojho železného kríža

a nahradit' ho zlatým. Tiež pápežské rúcho uprednostňuje lacné z umelých materiálov pred tradičným hodváhom. František tak pokračuje v zjednodušovaní inauguračnej ceremónie. Tá v minulosti pripomínala korunováciu monarchov a pápež pri nej skutočne na hlavu dostával tiaru - trojitú pápežskú korunu. Tú naposledy použil v roku 1963 pápež Pavol VI., ktorý si ju však od korunovácie už nedal na hlavu. Jeho nástupcovia Ján Pavol I. a II. tiaru odmietli úplne, pričom poľský pápež znamenal, že považovať trojitú korunu za znak pozemskej moci pápežstva je mylné. Pápež, ktorý je hlavou cirkvi, je z politologického hľadiska aj voleným panovníkom na čele Vatikánu.

Vatikánsky diplomat

Do Vatikánu už medzitým začali prichádzať hlavy ostatných štátov, s ktorými má Svätá stolica diplomatické styky. Medzi kráľmi a prezidentmi sú však aj takí, ktorých prítomnosť vyvoláva zdvihnuté obočia. Zimbabwiansky prezident Robert Mugabe, ktorý má zákaz cestovania na územie Európskej únie, tak využije svoju vatikánsku výnimku. Mugabe, ktorý je zodpovedný za zbedačenie juhoafrického štátu a nedemokratické praktiky, sa tak zo svojej izolácie do srdca Ríma dostal dvakrát, po smrti pápeža Jána Pavla II. a pri jeho blahorečení. So zoznamom hostí nie je spokojný ani Peking. Pevninská Čína nemá diplomatické styky so Svätou stolicou, ktorá uznáva vládu na ostrove Taiwan. Pekingu sa nepáči, že do Vatikánu pricestuje taiwanský prezident Majing-ťiou. Na inauguračnú omšu sa chystajú aj predstavitelia ostatných kresťanských cirkví, pozvaný je i hlavný rímsky rabin. Vôbec po prvý raz v histórii sa na inauguračnej omši zúčastní duchovný vodca východných pravoslávnych kresťanov, konštantínopolský arcibiskup, patriarcha Bartolomej. Svoje diplomatické schopnosti si mohol pápež František vyskúšať už v predstihu. Ako prvú hlavu štátu včera privítal svoju krajanu Cristinu Kirchnerovú. Argentínska prezidentka sa v minulosti s Františkom, v tom čase ešte len buenosaireským arcibiskupom Jorgem Bergogliom, dostala do ostrého sporu pre sociálnu politiku vlády, ktorá je v rozpore s kresťanským učením. Bývalý argentínsky kardinál ostro pred tromi rokmi kritizoval povolenie homosexuálnych sobášov vo svojej vlas-

ti. Pápež Kirchnerovú privítal vo vatikánskej ubytovni, ktorá slúži ako jeho dočasný príbytok. František sa ešte stále nenasťahoval do pápežského apartmánu v Apoštolskom paláci, kde hlavy katolíckej cirkvi obvykle takéto návštevy prijímajú. Staré spory vyzerali byť zažehnané, keď pápež porušil protokol a prezidentku srdečne pobozkal na líce. „Nikdy doteraz som nebola pobozkaná pápežom,“ zverila sa príjemne zaskočená Kirchnerová médiám.

svk. reuters, Pravda 19/03/2013

František oddnes začne naostro

Inauguráciu pápeža sprevádzajú prísne bezpečnostné opatrenia

Námestie svätého Petra v Ríme dnes prežíva veľavýznamnú udalosť. Zvolenie Argentínčana Jorgeho Bergolia (76) za pápeža sa stáva oficialitou. Včera vo Vatikáne vrcholili s prípravami.

Pontifik začne svoju inauguráciu bohoslužbou pod holým nebom dopoludnia o 9.30. V rámci nej si prevezme pápežské insignie, prsteň a pálium. Slávnostná ceremónia je dostupná pre každého. Talianska metropola si dala záležať na množstve bezpečnostných opatrení. Na priebeh slávnosti dozerajú tisíce policajtov a ostreľovačov. V pohotovosti sú aj pyrotechnici a policajní psovodi. V meste obmedzili aj dopravu. Bergolia zvolili do čela katolíckej cirkvi 13. marca.

Príde celý svet

Na inaugurácii sa očakáva účasť desaťtisícov veriach. Pápeža svojou prítomnosťou poctia cirkevní hodnostári, panovníci dynastií a vrcholoví politici. Celkovo sa počíta so 150 zahraničnými delegáciami. Nemecko zastupuje kancelárka Angela Merkelová, Španielsko posielajú princa Filipa, belgický dvor reprezentuje kráľ Albert II. Chýbať nebude ani argentínska prezidentka Cristina Fernándezová. V zastúpení Európskeho spoločenstva príde prezident EU parlamentu Martin Schulz a šéf EK José Manuel Barroso. Barack Obama poslal namiesto seba do Vatikánu amerického viceprezidenta Joa Bidena. (ukr)

Plus jeden deň 19/03/2013

Inauguráciu sledovalo 80 štátnikov a 132 delegácií

Najsledovanejšie miesto sveta

Najsledovanejším miestom sveta bol včera Vatikán. Na inaugurácii pápeža Františka sa stretlo totiž až 80 hláv štátov a docestovalo 132 delegácií z mnohých krajín sveta. Nechýbal ani prezident Ivan Gašparovič, ktorý sa po inaugurácii stretol s pápežom Františkom na osobnom prijatí v Bazilike sv. Petra a opätovne ho pozval na Slovensko. Okrem prezidentov docestovali aj židovskí, moslimskí a budhistickí hodnostári, ale aj kontroverzný prezident Zimbabwe Robert Mugabe, ktorý má zákaz cestovať do EÚ za porušovanie ľudských práv.

Medzi štátnikmi, ktorí sa na slávnosti zúčastnili, boli prezidentka pápežovej rodnej krajiny Argentíny Cristina Fernándezová-Kirchnerová, nemecká kancelárka Angela Merkelová alebo špičky Európskej únie. Docestoval aj autoritársky prezident Robert Mugabe, ktorého zákaz cestovať do EÚ sa nevzťahuje na jeho cesty do Vatikánu podnikané cez talianske územie. Pápež sa po omši s jednotli-

vými delegáciami osobne pozdravil. Slovenského prezidenta Ivana Gašparoviča sprevádzal minister kultúry Marek Maďarič. „Ministra kultúry z inauguračnej omše nového pápeža Františka najviac zaujala myšlienka - apel pápeža, aby sme ako spoločenstvo chránili tých najslabších deti, starých ľudí a bezmocných,“ ozrejmil jeho hovorca. Českú delegáciu viedol minister zahraničných vecí Karel Schwarzenberg. Pápež František prezidentovi Gašparovičovi povedal, že si váži slovenský národ, a zároveň vyslovil prosbu, aby sa veriaci na Slovensku za neho modlili. Český kardinál Dominik Duka po omši pápežovi Františkovi daroval Pražské Jezuliatko. „Soška sa teší veľkej obľube v cudzine a predovšetkým v hispánskom svete, odkiaľ nový pápež pochádza,“ povedal hovorca pražského arcibiskupstva. Druhý český dar, ktorým je brúsená váza s motívom Panny Márie Lujánskej, ochrankyne Argentíny, sa pre sneh zdržal v Prahe na letisku.

(pol, čtk, tasr), Nový Čas 20/03/2013

Šesť úloh, ktoré hneď od začiatku úradovania zamestnajú nového pápeža

1. Úbytok veriacich Pápež František pochádza z Južnej Ameriky, kde žije 40 percent všetkých katolíkov sveta. Jeho zvolenie sa stretlo s kladným ohlasom v Afrike, Ázii či Severnej Amerike. František má korene v talianskej Parme a úzke kontakty udržiava aj s Európou. Je teda veľká šanca, že sa mu podarí cirkev zjednotiť a zastaviť úbytok veriacich.

2. Vatikánska banka Nový pápež je známy tým, že odmieta luxus. Skromný život chce zaviesť aj do cirkvi. Čaká sa preto, že František skoncuje s finančnými machináciami Vatikánu a postará sa o očistenie vatikánskej banky od podozrení spojených s práním špinavých peňazí.

3. Pedofilné škandály Jedným z najväčších problémov súčasnej cirkvi sú obvinenia z pedofílie či homosexuality kňazov. V USA dokonca zakázali vykonávať cirkevnú činnosť kardinálovi Rogerovi Mahonymu (na snímke), ktorý takéto počínanie kryl. František by mal tvrdo zakročiť, aby sa tieto kauzy už neopakovali.

4. Zmierenie cirkví Nádeje vkladajú do Františka aj ostatné cirkvi. S jeho predchodcom Benediktom XVI. nemali moslimovia dobré vzťahy. Nového pápeža však rešpektujú poprední predstavitelia islamu aj judaizmu. Na jeho inauguráciu tiež prvýkrát po takmer tisíc rokoch prišiel pravoslávny patriarcha.

5. Reforma kúrie Veľké spory vnútri cirkvi vyvoláva rímska kúria, ktorú proreformní duchovní považujú za príliš skostnatenu inštitúciu. Od Františka sa očakávajú zásadné reformy a zmeny na jej čele. Predovšetkým by mal dať šancu mladším kňazom otvoreným zmenám.

6. Kauza VatiLeaks Benediktovi XVI. zlomil väzy aj škandál vynášania jeho súkromných dokumentov osobným komorníkom Paolom Gabrieleom. František by mal dostať do rúk tajnú vyšetrovaciu správu o kauze vypracovanú slovenským kardinálom Jozefom Tomkom a potrestať zodpovedných.

(np), HN 20/03/2013

Františka uznávajú židia aj islam

Minirozhovor s českým kňazom a teológom Tomášom Halikom pre HN:

Pápež František je už oficiálne na čele cirkvi. Ktoré úlohy bude musieť prioritne riešiť?

Predovšetkým sa musí postarať o zmierenie jednotlivých prúdov v cirkvi. Už udalosti pred a počas konkláve ukázali, že cirkev nie je jednotná. Jeho predchodca Benedikt XVI. tiež priznal, že rímska kúria nefunguje. František sa preto bude musieť postarať o nápravu. No a je to taktiež dialóg s inými náboženstvami, predovšetkým s islamom.

Dokáže František zvládnuť všetky tieto úlohy?

Myslím si, že áno. Nový pápež vo mne vzbudzuje veľké nádeje. Považujem za dobrý signál, že pochádza z jezuitskeho rádu, aj to, že je Juhoameričan. Pripomína mi pápeža Jána XXIII.

Hovoríte o dialógu s inými náboženstvami. Čo na pápeža hovoria ich lídri?

Pokiaľ viem, tak František už ako kardinál Jorge Bergoglio mal veľmi dobré vzťahy so židovskou obcou v Buenos Aires. Okrem toho ho uznávajú aj moslimovia. Tí oceňujú, že si zvolil meno podľa svätého Františka z Assisi, ktorý sa vydal na cesty, aby kázal pred tureckým

Pápež na Slovensko nepríde

Pápež František sa tak skoro u nás zrejme nezastaví. Pravdepodobne nepríde ani na oslavy výročia príchodu Cyrila a Metoda, ktoré by mali byť na začiatku júla. Na oficiálnej návšteve vo Vatikáne pápeža pozval priamo prezident Ivan Gašparovič. „Pokiaľ mám dobré informácie, tak pápež nepríde ani na Slovensko, ani do Česka,“ prezradila poslankyňa za SDKÚ Magda Vášáryová. Jej slová nepriamo potvrdil aj hovorca Konferencie biskupov Slovenska. Upozorňuje, že takéto cesty sa dlhšie plánujú, navyše je predpoklad, že prvá cesta Svätého Otca povedie do rodnej krajiny. (las)

Plus jeden deň 22/03/2013

Starý prsteň daruje do vlasti

Pre nového pápeža sa vždy zhotovuje nový prsteň. Svoj kardinálsky sa tak pápež František rozhodol odovzdať katedrálnemu chrámu v Buenos Aires, informoval argentínsky televízny kanál C5N, ktorému poskytol rozhovor správca kostola Alessandro Russo. (tasr), Plus jeden deň 19/03/2013

Pápež pôjde do väzenia

Pápež František odslúži na Zelený štvrtok omšu namiesto v bazilike vo Vatikáne alebo v Ríme v kaplnke rímskej väznice Casal del Marmo pre mladistvých. Počas bohoslužby František umyje a pobozká nohy 12 veriacim – pripomenie gesto pokory Ježiša Krista voči 12 apoštolom v predvečer svojej smrti. Všetci predchádzajúci pápeži celebroidali omšu na Zelený štvrtok v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne alebo v rímskej Bazilike sv. Jána v Lateráne.

(tasr), Plus jeden deň 22/03/2013

Pápež František sa ujal svojho pontifikátu

Pápež František včera začal svoju inauguráciu uctením si hrobky svätého Petra, ktorý bol prvou hlavou katolíckej cirkvi. Potom odslúžil na svätopeterskom námestí pred asi miliónom veriacich slávnostnú omšu (na snímke). Tá definitívne a oficiálne odštartovala jeho začínajúci sa pontifikát. František už dostal aj svoj pápežský „rybársky prsteň“ vyrobený na počesť svätého Petra, ktorý bol sám rybárom. Ten však na rozdiel od prsteňa Benedikta XVI. nie je vyrobený z čistého zlata, ale len pozláteného striebra. Ďalším dôležitým symbolom, ktoré Františkovi odovzdali kardináli, je takzvané pálium. Ide o širokú stuhu kruhovitého tvaru zdobenú šiestimi krížmi z čierneho hodvábu. Pálium je, podobne ako pápežský prsteň, neprenosné a po smrti pontifika ho pochovávajú aj s ním. Medzi miliónom veriacich zhromaždených na Námestí svätého Petra bolo aj viacero svetových lídrov vrátane slovenského prezidenta Ivana Gašparoviča. V kázni sa pápež František obrátil aj na prítomných štátnikov s výzvou, nech nedopustia, aby svet spre- vádzali známky ničenia a smrti. Hlava katolíckej cirkvi taktiež pripomenula potrebu dobrotivity a lásky. Prezident Gašparovič včera na osobnej audiencii vo Vatikáne opätovne pozval novozvoleného pápeža Františka na návštevu Slovenska pri príležitosti 1150. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda na územie našich predkov. Prezidenta sprevádzal minister kultúry Marek Maďarič. Gašparovič pápežovi osobne zablahožela k zvoleniu a odovzdal mu pozdravy od slovenských občanov. Zmienil sa aj o nedávnom stretnutí s predstaviteľmi Medzinárodnej nadácie Raoula Wallenberga z Argentíny, ktorej spoluzakladateľom je aj pápež František. Ten slovenskému prezidentovi povedal, že si váži slovenský národ a vyslovil aj prosbu, aby sa veriaci na Slovensku za neho modlili. Šport 20/03/2013

denta Ivana Gašparoviča. V kázni sa pápež František obrátil aj na prítomných štátnikov s výzvou, nech nedopustia, aby svet spre- vádzali známky ničenia a smrti. Hlava katolíckej cirkvi taktiež pripomenula potrebu dobrotivity a lásky. Prezident Gašparovič včera na osobnej audiencii vo Vatikáne opätovne pozval novozvoleného pápeža Františka na návštevu Slovenska pri príležitosti 1150. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda na územie našich predkov. Prezidenta sprevádzal minister kultúry Marek Maďarič. Gašparovič pápežovi osobne zablahožela k zvoleniu a odovzdal mu pozdravy od slovenských občanov. Zmienil sa aj o nedávnom stretnutí s predstaviteľmi Medzinárodnej nadácie Raoula Wallenberga z Argentíny, ktorej spoluzakladateľom je aj pápež František. Ten slovenskému prezidentovi povedal, že si váži slovenský národ a vyslovil aj prosbu, aby sa veriaci na Slovensku za neho modlili. Šport 20/03/2013

Pápež vymení lídrov Vatikánu. Radiť mu pritom bude tajná správa kardinála Jozefa Tomka

Výber najbližších spolupracovníkov pápeža Františka ovplyvní tajná správa slovenského kardinála Jozefa Tomka. Tvrdia to poľské médiá. Podľa neho sa nová hlava cirkvi pri výbere nových lídrov Vatikánu bude riadiť práve tým, čo správa hovorí. Či už o korupcii v kúrii alebo o afére VatiLeaks, ktorú novému pápežovi zanechal jeho predchodca, emeritný pápež Benedikt XVI. „Správa ovplyvní aj to, na aké rezorty vnútri Vatikánu sa bude sústreďovať pápežova pozornosť. František pozná situáciu v rímskej kúrii a bude ju riešiť. Preto bude najdôležitejší práve výber ľudí, ktorí by ho v tomto úsilí podporili,“ povedal pre HN český cirkevný historik Jaroslav Šebek. Reforma kúrie rezonuje aj vnútri pápežského štátu. „Pod mnohými vo Vatikáne sa už trasú stoličky,“ povedal HN zdroj priamo z Vatikánu. Zmena po Veľkej noci O tristostranovej správe slovenského

kardinála sa pápež František poradí aj so svojím predchodcom. Stane sa tak už onedlho na ich spoločnom stretnutí v letnom sídle Castel Gandolfo, kde Benedikt trávi svoj dôchodok. Samotný kardinál Tomko informácie o veľkej dôležitosti svojho dokumentu a jeho vplyve na výber pápežových najbližších spolupracovníkov odmieta potvrdiť. „Nemám žiadne také správy,“ povedal pre HN 88-ročný Tomko. František si zatiaľ vybral len svojho súkromného sekretára. Tým sa stal prelát z Malty Alfred Xuereb, ktorý už asistoval Benediktovi XVI. Stále však nie je rozhodnuté, kto sa stane vatikánskym sekretárom. Táto pozícia je pritom rovnako dôležitá. Zmeny v kúrii by podľa zdrojov HN mali nastať až po Veľkej noci. Pápež zatiaľ na svojich postoch potvrdil všetkých šéfov deviatich kongregácií a 12 pápežských rád. Očakáva sa teda hlavne zverejnenie mena štát-

neho sekretára, ktorý nahradí Tarcisia Bertoneho. Na jeho hlavu sa valí kritika za intrigy vnútri rímskej kúrie. Tomkova správa údajne odhaľuje špinavé praktiky vo Vatikáne, kde sa mala sformovať lobistická sieť. Kardináli zistili homosexuálne vzťahy medzi prelátmi či pranie peňazí vo Vatikánskej banke. Diplommat sekretárom? Kuloárové správy tvrdia, že najhorúcejším kandidátom na post vatikánskeho sekretára by mohol byť pápežov blízky priateľ Taliano Lorenzo Baldisseri. Ten bol dlhoročným pápežským vyslancom v Brazílii. V súčasnosti je sekretárom Kongregácie pre biskupov. Ak by sa tieto informácie potvrdili, podľa Šebeka by šlo o kompromis a veľkú zmenu. „Na čele Vatikánu by stál človek, ktorý doteraz nebol úzko prepojený s kúriou a bol dlhé roky v diplomatických službách,“ dodal Šebek.

Eva Šmeringaiová
HN 21/03/2013

Cirkvi taja, o čom budú rokovať. O majetku?

Najvyšší predstavitelia kresťanských cirkví sa zídu dnes na historicky prvom stretnutí. O čom budú rokovať, však zostalo do poslednej chvíle tajné. Rímsko-katolícka cirkev ako iniciátor nechcela vopred obsah stretnutia prezradiť. Program rokovania deň pred stretnutím nepoznala druhá najväčšia evanjelická cirkev. Všetko nasvedčuje tomu, že cirkvi sa budú snažiť nájsť spoločný postup na to, ako reagovať na požiadavku štátu, ktorý žiada informácie o výške cirkevného majetku. Cirkvi sa stretávajú desať dní pred vypršaním termínu, ktorý im dalo ministerstvo kultúry. Do konca marca mu mali odpovedať, či štátu poskytnú údaje o svojom majetku. Rezort kultúry tieto informácie potrebuje, aby mohol pripraviť návrhy pre nové financovanie cirkví. Ministerstvo kultúry nechcelo potvrdiť, ktoré cirkvi vyjadrenia poslali. V rímskokatolíckej cirkvi o stanovisku pre ministerstvo rokovali na pléne. Či už odpoveď odoslali, hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik potvrdiť nevedel. Evanjelická cirkev sa k požiadavke ministerstva ešte nevyjadrila. „Informácie musí generálny biskupský úrad vyžiadať od jednotlivých cirkevných zborov, čo si predtým vyžaduje schválenie príslušným orgánom našej cirkvi, ktorým je generálne presbyterstvo. Jeho zasadnutie sa bude konať začiatkom apríla a na programe bude mať aj schválenie uvedenej požiadavky,“ povedala tajomníčka pre mediálnu komunikáciu generálneho biskupského úradu evanjelickej cirkvi Edita Škodová. Tému súpisu majetku a jeho zverejnenia tak budú zrejme predstavitelia cirkví preberať na dnešnom stretnutí. „Uvidíme, či sa budeme baviť aj o tom a či sa zvolí spoločný postup,“ povedal hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. Dodal, že má ísť o neformálne stretnutie, kde sa budú vymieňať skúsenosti a názory na rôzne otázky, aj čo sa týka spoločnosti. Podľa sociológa Miroslava Tížika nie je dôvod na utajovanie programu stretnutia, ak sa majú na ňom riešiť teologické veci. „Zaujímavé je to, prečo sa ostatné cirkvi nechajú vťahovať do tajností. Ten, kto príde s predstavou, že ideme niečo potajme riešiť, má nejaký plán a ostatní sa mu môžu akurát prispôbiť,“ tvrdí Tí-

žik. Tížik si myslí, že neposkytnúť prehľad majetku je najvýhodnejšie pre katolícku cirkev, keďže ostatné cirkvi nie sú tak bohaté. „Ale tým, že sa to týka aj ostatných cirkví, iniciátor stretnutia ich môže vtiahnuť do agendy. Nie je dôvod, aby pozitívne reagovali na požiadavku štátu. Môžu napísať, že sa tomu nebránia, ale splnené musia byť nejaké podmienky, a teda to prakticky znamená odmietnutie. Nepredpokladám, že majú dôvod, aby sa nechali kontrolovať,“ dodal Tížik. Za rímskokatolícku cirkev sa na stretnutí zúčastní predseda KBS a bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský. Evanjelickú cirkev bude reprezentovať generálny biskup Mi-

loš Klátik. „Pozývateľom na rokovanie je rímskokatolícka cirkev, a preto je predovšetkým na pozývateľovi, čím sa budeme na rokovaní zaoberať,“ potvrdila Škodová. Aj zástupca Združenia evanjelických cirkví Ján Szóllós tvrdí, že nevie, čo na stretnutí budú rozoberať. „Keďže sme pozvaní, čakáme na námety od tých, ktorí stretnutie iniciovali. Pravdepodobne budeme definovať okruh problémov, ktorými sa neskôr budeme zaoberať,“ povedal Szóllós. Pravoslávnu cirkev bude zastupovať prešovský arcibiskup Rastislav. Podľa nich sa budú zástupcovia cirkví pravdepodobne zaoberať postavením

Pravda 22/03/2013

Financovať, ale čo?

Štát tvrdí, že chce vypracovať nový model financovania cirkví a náboženských spoločností. Cirkvi a náboženské spoločnosti tvrdia, že s tým v zásade nemajú problém. Podotýkajú len, že nový model by mal byť spravodlivý a nemal by nikoho poškodzovať. Štát na to odpovedá, že práve taký model má na mysli. Kde je teda problém? Na túto otázku existuje jednoduchá odpoveď: sotva môže niekto vypracovať nový model financovania cirkví, ktorý by bol spravodlivý a nikoho by nepoškodzoval, keď nik presne nevie, čo všetko sa tu vlastne financuje. Je podivuhodné, že niekto môže poberať z peňazí daňovníkov milióny eur bez toho, aby sa unúval priznať, čo všetko vlastní a aký majetok teda za naše spoločné peniaze spravuje. No nielen to. Podivuhodné je tiež, že to doteraz nijako zvlášť netrápilo ani správcov všetkých tých spoločných peňazí - predstaviteľov štátu. Nejde tu o nenávisť či závisť. Cirkvi napríklad spravujú množstvo národných kultúrnych pamiatok, na ktorých by malo záležať všetkým, aj neveriacim. Lenže my nevieme, čo všetko spravujú. Nevieme, čo všetko po roku 1993 zreštituovali, o čo všetko sa súdia, nevieme, čo všetko išlo odvtedy vinou našej skevej justície do strate. My máme iba platiť. Čo si budeme hovoriť, v našom priestore bola cirkev - zvlášť tá najväčšia, rímskokatolícka - tradične úzko zviazaná so štátom. Trón a kríž boli dve strany jednej mince. Je

to dnes radikálne inak? Štát, ktorý si do rodného listu zapísal, že je svetský a neviaže sa na nijaké náboženstvo či ideológiu, sa v praxi správa, akoby cirkev - a opäť, zvlášť tá najväčšia, rímskokatolícka - plnila nejaké jeho dôležité funkcie. Také, ktorých sa štát na papierí zriekol, no v realí po nich neustále poškuľuje. A tak sa slovenskí kresťanskí demokrati správajú, akoby autori ich politického programu sedeli v Konferencii biskupov a slovenskí sociálni demokrati zasa prizývajú cirkevníkov rovno do svojho poradného kolégia. Nikde nie je napísané, že ten alebo onen model financovania cirkví je najspravodlivejší či najvýhodnejší pre štát i cirkvi. Dôchodcovia či nezamestnaní u nás dane neodvádzajú. Na financovanie čisto z daňovej asignácie by tak mohli napríklad doplatiť viaceré menšie cirkvi. Možno by stál za úvahu hybrid, v rámci ktorého by štát v určitom pomere financoval udržiavanie pamiatok a veriaci by financovali svoj klérus. Všetky podobné úvahy budú však iba jalovou teóriou, dokiaľ nebude jasné, o akom majetku a o akých počtoch veriacich je tu reč. Majetok sa zistí jeho súpisom. Počet veriacich zasa tým, že sa ľudia prihlásia k tej-ktorej cirkvi. Nie pri sčítaní ľudu, ale pri sčítaní daní. Až keď sa takto vyčistí stôl, bude možné očakávať, že sa svetský štát začne s cirkvami rozprávať ako rovný s rovnými.

Peter Javůrek, Pravda 22/03/

Kto platí Róberta Bezáka?

Za českým záujmom o arcibiskupa Bezáka nie je žiadna CIA či KGB. Česká televízia len chcela natočiť dokument o zaujímavom mužovi. Jeho nevysvetlené odvolanie ho urobilo ešte zaujímavejším, ale za to si môže cirkev sama.

Zakázal som si vyjadrovať sa ku kauze odvolaného arcibiskupa Bezáka. Je trošku trápne, aby som sa na základe jednej šťastnej náhody - mal som tú česť natočiť o arcibiskupovi dokument - pasoval za arbitra zložitej kauzy, navyše v zahraničí. Ale človek je od prírody tvor podliehajúci pokušeniam. Za poľahčujúcu okolnosť považujem posledné kroky Konferencie biskupov Slovenska a rozhovor kardinála Tomka v SME. Róbert Bezák bol trnavským arcibiskupom, ktorého mali veriaci radi. Vedel hovoriť v médiách aj na rockových koncertoch tak, že pri tom neškolený poslucháč nezaspával od nudy. Mal charizmu, ale nevnucoval sa, jednoducho bol zrozumiteľný. Po tom, ako ho predchádzajúci pápež odvolal, zazneli z Vatikánu a od slovenských biskupov dôvody, ktoré boli len slovnou vatou prvej kategórie. Nič konkrétne ani podstatné. Komunikácia na informačnej dialnici medzi cirkevnou hierarchiou a veriacimi, teda tými, ktorí cirkevné spoločenstvá tvoria, prebiehala spôsobom „tu sme my a vy sa môžete modliť alebo mlčať“. Hororový obraz spoločenstva lásky dvadsiateho prvého storočia. V dňoch konkláve, ktoré vynieslo na Petrov stolec Latinskoameričana Františka, slovenskí biskupi zaviedli pravidlo, že s médiami môžu hovoriť len poverené osoby - čo je prax bežne používaná v bezpečnostných zložkách, aby náhodou niekto príliš skoro neprezradil, že vrahom je záhradník. Ešte predtým prišlo priamo z Vatikánu nariadenie, že odvolaný arcibiskup nesmie vôbec do médií, dokonca ani s modlitbou. Mužovi, ktorý nemá fóbiu diskutovať o svojich názoroch, zakázali evanjelizovať. Stále hovoríme o dvadsiatom prvom storočí, keď aj pápež fičí na sociálnych sieťach.

Boja sa ho

Róbert Bezák vzbudzuje strach. Predstavitelia slovenskej katolíckej cirkvi sa boja, že veriaci pôjdu práve za ním, a oni zostanú osamelí so svojou mocou a peniazmi. Detinská reakcia a nezvládnutá komunikácia, tak by tento prístup pomenovala psychológia a marketing. Denník SME priniesol

rozhovor s kardinálom Tomkom, dôležitým mužom v Ríme. Rozpráva v ňom o novom pápežovi a pochopiteľne aj o Bezákovi. Stále rovnaká pesnička, až na jednu neuveriteľnú vec, ktorá je možno vysvetlením všetkého toho nepochopiteľného správania predstaviteľov cirkvi. Po vykrúcaní - neviem, nepočul som, nemám dost informácií - sa do toho kardinál Tomko obuje a pokúsi sa ľudom nasadiť chrobáka do hlavy: Kto platil osemnásťtisíc pohľadníc prihovárajúcej sa za Bezáka, ktoré boli doručené do Vatikánu? Áno, kardinál Tomko vyzýva, aby sme premýšľali v súvislostiach, nenechali sa napáliť, pretože temné sily v pozadí tvrdo pracujú. Viani som natočil o arcibiskupovi Bezákovi hodinový film; mal to byť iba portrét zaujímavého muža, nevedel som, že bude odvolaný. Na fórach Bezákových odporcov refrénovito zaznievalo, že kampaň organizovaná zo zahraničia (rozumej z Česka) nemôže byť náhoda. Prečo sme si vybrali práve Bezáka, a nie iného slovenského biskupa? Kto to všetko platí? To nie je len tak.

Neuveríte, ale je to tak

Milí páni biskupi, veci sú jednoduchšie, než sa zdá. Sú ľudia, ako napríklad arcibiskup Bezák, ktorí si nemusia platiť televízne štáby, aby o nich natáčali. Sú totiž takí zaujímaví, že sa o nich médiá zaujmajú. Viem, že sa vám to ťažko chápe, ale verte, že je to tak. Žiadna CIA, KGB alebo FBI, proste len Česká televízia a priemerný rozpočet náboženskej polhodinovy, z ktorej sa stane (v dôsledku vášho odvolania) hodinovka. Milý pán kardinál Tomko, pri nesmiernej úcte k vám, tie pohľadnice určite niekto vytlačil a zaplatil, ale nehľadajte v tom mocenské zápasy a boj o léno. To len veriacim stál arcibiskup Bezák za tých pár korún (eur) za tlač a poštovné, pretože potrebovali Vatikánu napísať, že ich odvolanie obľúbeného arcibiskupa mrzí. Napokon, kam inam mali písať, keď na Slovensku sa s nimi nikto nebaví? Nemôžem tvrdiť, že odvolanie arcibiskupa Bezáka bolo bezdôvodné, pretože o príčinách nemám ani zdanie, keďže všetci, ktorí by mali vysvetľovať, mlčia. Reakcia slovenskej cirkvi na protesty je však výrečná. Zaťato popiera spontánne prejavy priazne a lásky verejnosti k jednému jej synovi. Podobne zle sa musela cítiť nomenklatúra na konci osemdesiatych rokov. Predstavi-

telia strany a štátu nechápali, prečo ľudia prejavujú takú priazeň „pobudovi“ menom Havel, zatiaľ čo im lásku nevyznali už roky. Páni biskupi, je to možno zjavenie, veľké veci aj zázrak - ale láska môže byť skutočná. Petr Minařík Autor je režisér, tvorca dokumentu Arcibiskup s ľudskou tvárou.

Petr Minařík, SME 21/03/2013

Miesto ženy si vzal tlmočníka

Prezident sa stretol vo Vatikáne aj s pápežom Františkom, s ktorým sa rozprával prostredníctvom tlmočníka.

Pozval ho aj na návštevu Slovenska. Na inaugurácii sa zúčastnili aj španielsky korunný princ Felipe či holandský korunný princ Willem Alexander s manželkou Maximou. Pápež je jediná osoba, ktorej sa vo svojom živote monarchovia poklonili. Ostatní veriaci mohli pápežovi pobožkať prsteň, neveriaci sa mu mohli ukloniť. Najkontroverznejším hosťom však bol bez pochyb prezident Zimbabwe Robert Mugabe, ktorý má zakázané cestovať do EÚ pre porušovanie ľudských práv jeho vládou. S týmto štátnikom, ktorého označujú aj za diktátora, si svojho času podal ruku aj Ján Pavol II. Dovedna prišlo 132 delegácií, medzi nimi 31 hláv štátov.

(sim), Plus jeden deň 20/03/2013

Audiencia u pápeža

Za pokračovanie spolupráce v rámci cirkvi sa dnes vyslovil pápež František, ktorý vo Vatikáne prijal predstaviteľov iných náboženstiev. František varoval pred konzumným myslením a materializmom. Podľa jeho slov by sa človek nemal sústreďovať iba na to, čo produkuje a čo konzumuje.

Markíza, 20/03/2013

Prvý tweet

Pápež František síce v nedeľu v príhovore k veriacim na Námestí sv. Petra hovoril po taliansky, ale tweet s textom „Drahí priatelia, zo srdca vám ďakujem a prosím o vaše modlitby“ sa na sociálnej sieti Twitter objavil zároveň v angličtine i v iných jazykoch. (tasr), Plus jeden deň 19/03/2013

Výnimky s požehnaním politikov

Boh a platenie daní sa nespochybňujú. Pokiaľ nemajú platiť cirkev a politici

Nebolo by príjemné dostávať od zamestnávateľa popri nadštandardnom plate aj odmenu prevyšujúcu polovicu mzdy v „čistom“, bez zdanenia a odvodov? Reč nie je pritom o diétach, preplácaní cestovných lístkov či hotelov na služobkách, ale pravidelnom doplnku k príjmu. Nepriznanie bočných príjmov a nezaplatenie daní z nich sa u lekárov, učiteľov či iných profesií považuje za trestný čin. No existujú špeciálne skupiny, pre ktoré to neplatí. V prípade poslancov, ministrov, prezidenta a ďalších najvyšších ústavných činiteľov žiadny sen, ale každodenná realita. Na pohľad môže ísť o marginálne prípady, ktorých finančný vplyv nemá makroekonomický dosah. Veď poslancov je len 150, ministrov a ústavných sudcov hŕstka. No v konečnom súčte už možno hovoriť o miliónových sumách. Podobných, aké dnes ministerstvo financií po troche zhŕňa zo všetkých strán, aby mu neskolaboval rozpočet. Len zo zdanenia všetkých náhrad poslancov by dokázala celý rok fungovať stredne veľká obec... Iný príklad. Zamestnanec verejnej správy financovaný štátom by vyberal za svoju prácu aj poplatky od občanov priamo pre seba, ktoré by nemusel zdaňovať ani z nich platiť odvody. Navyše, ak by bol niekomu on alebo jeho úrad natoľko sympatický, že by mu posielal nejaké dodatočné príspevky, nemusel by zdaniť ani tie. Takéto úľavy platia reálne pre cirkevné príjmy.

Náhrady a náhrady

Ale po poriadku. Zákon o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov upravuje nielen výšku ich platov, ale aj funkčné príplatky, paušálne náhrady a náhrady ďalších výdavkov. Dva posledné príjmy sa nezdaňujú a ani nepodliehajú sociálnym a zdravotným odvodom. Paušálne náhrady sú pritom stanovené pevnou sumou, bez ohľadu na pracovný výkon a môžu presahovať aj polovicu platu. Pod náhradami ďalších výdavkov treba chápať hlavne diéty, náhrady za ubytovanie a podobne. U poslancov len paušálne náhrady dosahujú dve tretiny ich oficiálneho platu (1 615 eur tento rok), ak majú trvalý pobyt mimo Bratislavského kraja. O niečo menej – 1 385 eur – prináleží ostatným. Štát tak na dani a odvodoch prichádza ročne o zhruba 4 500 eur na poslanca. Za celý parla-

ment ide už o 680-tisíc eur ročne. Táto suma nezohľadňuje ešte ďalšiu časť oslobodených príjmov, napríklad náhrady za cesty do zahraničia, notebooky, ale aj odmenu pre asistenta či na fungovanie druhej kancelárie popri tej, ktorú poslancom zabezpečuje Národná rada SR. Limit na posledné dva príjmy je aktuálne 2 077 eur mesačne. Zákon o platových pomeroch upravuje odmeňovanie poslancov, no i prezidenta, členov vlády, sudcov Ústavného súdu a ostatných sudcov, predsedu a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu a generálneho prokurátora. Minister, ktorých sedí vo vláde desať, plus štyria podpredsedovia a predseda vlády majú popri trojtisícovom plate a funkčných príplatkoch ešte nárok na 876,60 až 1 076,20 eur paušálnych náhrad a ďalšie oslobodené príjmy. Výšku všetkých náhrad si schvaľuje vláda sama. Rovnako 13 sudcov Ústavného súdu si výšku paušálnych a ostatných nezdaňovaných náhrad prijíma cez vlastné uznesenie. Prezident má mesačne popri plate nárok na nezdaňovaných 1 327,76 eura. Férovo treba pripomenúť, že od tohto roka sa na užšiu skupinu ústavných činiteľov vzťahuje osobitná sadzba dane päť percent nad rámec štandardného zdanenia platov. Pre poslanca to mesačne znamená o stovku vyššie zdanenie. Daň zaviedla súčasná vláda a zároveň v závere vlaňajška schválila opäť zmrazenie platov na úroveň roka 2011. No osobitná sadzba sa stále nevzťahuje na príjmy označené ako náhrady.

S požehnaním cirkvi

Na nedostatok pochopenia v oblasti daňových výnimiek sa nemôže sťažovať ani cirkev. Väčšinu príjmov má od zdanenia zákonom o dani z príjmov oslobodenú. Neplatí ju z výnosov z kostolných zbierok či cirkevných úkonov ani z príspevkov. Daň platia náboženské organizácie v podstate len z prenájmu cirkevného majetku, jeho vlastníctva a predaja. No úľavy, respektíve úplné oslobodenie môžu cirkvám priznať pri dani z budov a pozemkov zas obce či mestá. Na druhej strane, štát formou štátnej dotácie prispieva na fungovanie najväčších domácich cirkevných zborov. Peniaze sa podľa rezortu kultúry používajú na platy a odvody za duchovných a na financovanie prevádzky cirkevných ústredí. Za ostatné roky štát podporil 13 z 18 registrovaných cirkví na Slo-

vensku zakaždým sumou zhruba 37 miliónov eur. Najväčšiu rímskokatolícku cirkev vyše 21 miliónmi. Aká je celková podpora cirkví daňovníkmi, sa zistiť nedá. Oslobodené príjmy sa do daňových priznaní neuvádzajú a cirkvi štátu reportujú len to, na čo použili pridelené dotácie. Podrobnejšia kontrola prebieha len v rámci cirkvi a jej zákonov. „Právnické osoby katolíckej cirkvi podrobné informácie o vlastnom hospodárení v zmysle kánonického práva poskytujú právnickej osobe, ktorá ich zriadila a ktorá má právo ich aj kontrolovať. Napríklad farnosti zasielajú informácie biskupskému úradu,“ opísal systém hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. „Civilici“ tak nemajú šancu nahliadnuť do financovania cirkví. Vráťane tých, ktorí sedia na ministerstve financií. A ani nechcú. Kým rezort špeciálne privilegia politikov považuje za „vybavené“ zavedením dodatočnej päťpercentnej dane, do citlivej témy vzťahu s cirkvou sa púšťať ani nemieni. „Táto otázka zatiaľ nie je na stole,“ odkázal hovorca Radko Kuruc.

Kto má aké privilegia

Poslanci - Zdaňovaný plat vo výške trojnásobku priemernej nominálnej mzdy, aktuálne 1 961 eur.

- Paušálne náhrady 1,8-násobok priemernej mzdy v SR u poslanca s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji (v súčasnosti 1 385 eur) a 2,1-násobok u ostatných poslancov (1 615 eur). Paušálne a iné náhrady nepodliehajú dani z príjmu ani odvodom. Členovia vlády
- Plat 1,5-násobku platu poslanca, aktuálne 2 941,50 eur.

- Paušálne náhrady stanovuje vláda uznesením: ministrom patrí 876,60 eura mesačne, podpredsedovi vlády 972,80 eura a predsedovi vlády 1 076,20 eura.
- Výšku nezdaňovaných náhrad pri zahraničných cestách – vreckové si stanovuje vláda ako násobok stravného.

Cirkev - Od dane sú oslobodené výnosy z kostolných zbierok, príjmy z cirkevných úkonov, príspevky plynúce registrovaným cirkvám.

- Obce majú právo znížiť, respektíve úplne odpustiť daň z nehnuteľností.
- Cirkvi tiež dostávajú štátne dotácie, z ktorých sa financujú platy a odvody duchovných a prispieva sa na prevádzku cirkevných ústredí. Dotácie všeobecne sa nezdaňujú.

Xénia Makarová, Trend 21/03/2013